

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Müzik Teorileri Anabilim Dalı

İKİ SAYGUN PRELÜDÜNDE SES ORGANİZASYONU

Çağlar YALÇIN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2022

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Müzik Teorileri Anabilim Dalı

İKİ SAYGUN PRELÜDÜNDE SES ORGANİZASYONU

Çağlar YALÇIN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2022

İKİ SAYGUN PRELÜDÜNDE SES ORGANİZASYONU

Danışman: Prof. Dr. Türev BERKİ

Yazar: Çağlar YALÇIN

ÖZ

Bu çalışmada, Ahmed Adnan Saygun'un *Aksak Tartılar Üzerine On İki Prelüd*, Op. 45 başlıklı albümünden seçilen, 3. ve 8. prelüdlere ilişkin olarak *ses organizasyonu* temelli bir analiz gerçekleştirilmektedir.

Analizde izlenen yöntem; Sırasıyla *bölgeler*, *ses kümeleri*, *formülasyon*, *teorik kabul ve tanım* olmak üzere beş ana boyuttan oluşmaktadır.

Analiz sonucunda elde edilen sonuçlar; her iki prelüdde de

- Aralık ilişkilerine dayalı sıkı bir ses organizasyonunun varlığından söz edilebileceğini,
- Makam soyutlamalarının en az düzeyde gerçekleştiğini,
- Saptanan ses kümelerinin tümünün; 0, 1, 2 ve 3 *basamak* üzerine kurulu olduğunu,
- Aralıkların çeşit bakımından bu denli az oluşunun ve eserlerin farklı yerlerinde tekrar tekrar duyurulmasının, Saygun müziğine damgasını vuran *doğurgan düşünce*'nin bir yansıması olduğunu

gözler önüne sermektedir.

Anahtar Sözcükler: Ahmed Adnan Saygun, Op. 45, Prelüd: 3, Prelüd: 8, ses organizasyonu

PITCH ORGANIZATION IN TWO PRELUDES BY SAYGUN

Supervisor: Prof. Dr. Türev BERKİ

Author: Çağlar YALÇIN

ABSTRACT

In this study, an analysis based on pitch organization has been performed regarding the 3rd and 8th preludes selected from *Twelve Preludes on Aksak Rhythms*, Op. 45 by Ahmed Adnan Saygun.

The method of the study respectively consists of the five main extents: *Areas, pitch sets, formulation, theoretical assumption and definition.*

In both preludes, the obtained results show that

- It is possible to talk about the presence of a close pitch organization based on interval relations.
- Maqam abstractions show up to a minimum.
- All the detected pitch sets are built on 0, 1, 2 and 3 steps.
- The fact that the intervals are so rare in respect of variety and that they are sounded repeatedly in diverse portions of the pieces is a sign of the *idée génératrice*, which left its mark on Saygun's music.

Keywords: Ahmed Adnan Saygun, Op. 45, Prelude: 3, Prelude: 8, pitch organization

TEŐEKKÖR

Tez konumun belirlenmesinden son noktanın konulmasına dek tÖm aŐamalarda kıymetli fikirleri ile yol gÖsteren danışmanım Prof. Dr. TÖrev Berki'ye, mÖhim sorularımı kaynaklar sunarak titizlikle yanıtlayan ÖĐretmenim Dr. İsmet Karadeniz'e teŐekkÖrlerimi sunarım.

Nadide müziğiyle, Anadolu topraklarının bolluğu ve coşkunluğuna örnek teşkil eden, bunu hatırlatıp kulaklara yankılatan Ahmed Adnan Saygun'a saygıyla, şükranla...

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	vii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: YÖNTEM.....	3
1.1. Kaynak Nota.....	3
1.2. Analiz Boyutları.....	3
1.2.1. Bölgeler.....	3
1.2.2. Ses Kümeleri.....	4
1.2.3. Formülasyon.....	5
1.2.4. Teorik Kabul.....	6
1.2.5. Tanım.....	6
1.3. Analiz Bulgularının Sergilenmesi.....	7
BÖLÜM 2: PRELÜD: 8.....	8
2.1. Analiz.....	10
2.1.1 Mavi Bölge.....	12
2.1.2. Sarı Bölge.....	15
2.1.3. Kahverengi Bölge.....	18
2.1.4. Gri Bölge.....	20
2.1.5. Kırmızı Bölge.....	23
BÖLÜM 3: PRELÜD: 3.....	25
3.1. Analiz.....	28
3.1.1. Koyu Kırmızı Bölge.....	30
3.1.2. Kırmızı Bölge.....	35
3.1.3. Koyu Pembe Bölge.....	39
3.1.4. Açık Pembe Bölge.....	42
3.1.5. Çok Açık Pembe Bölge.....	46
BÖLÜM 4: SONUÇ VE TARTIŞMA.....	48
KAYNAKLAR.....	52

ETİK BEYANI.....	53
YÜKSEK LİSANS TEZİ ORJİNALLİK RAPORU.....	54
MASTER'S THESIS ORIGINALITY REPORT	55
YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	56

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. Prelüd: 8: Bölgeler ve kısaltmalar	4
Tablo 2. Prelüd: 3: Bölgeler ve kısaltmalar	4
Tablo 3. Prelüd: 8: Mavi Bölge	14
Tablo 4. Prelüd: 8: Sarı Bölge	17
Tablo 5. Prelüd: 8: Kahverengi Bölge	19
Tablo 6. Prelüd: 8: Gri Bölge.....	22
Tablo 7. Prelüd: 8: Kırmızı Bölge.....	24
Tablo 8. Prelüd: 3: Koyu Kırmızı Bölge	34
Tablo 9. Prelüd: 3: Kırmızı Bölge.....	38
Tablo 10. Prelüd: 3: Koyu Pembe Bölge	41
Tablo 11. Prelüd: 3: Açık Pembe Bölge	45
Tablo 12. Prelüd: 3: Çok Açık Pembe Bölge.....	47
Tablo 13a. Prelüd: 3'ü oluşturan ses kümelerine ilişkin yeniden indirgeme	49
Tablo 13b. Prelüd:3'ü oluşturan nihai ses kümeleri ve tanımları	50
Tablo 14. Tanımların prelüdlere göre dağılımı	51

GÖRSEL DİZİNİ

Görsel 1a. Prelüd: 8, ö1-2.....	4
Görsel 1b. Prelüd: 8, ö1-2: Aşamalı indirgeme	5

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AKB	: Açık Kırmızı Bölge
APB	: Açık Pembe Bölge
ÇAPB	: Çok Açık Pembe Bölge
GB	: Gri Bölge
KB	: Kırmızı Bölge
KhB	: Kahverengi Bölge
KKB	: Koyu Kırmızı Bölge
KPB	: Koyu Pembe Bölge
m2	: minör ikili
MB	: Mavi Bölge
Op.	: Opus
ö.	: Ölçü numarası
SB	: Sarı Bölge

GİRİŞ

“AçılıŖta, dört enstrüman tarafından da ünison olarak çalınan minör ikili aralık, tüm eser için bir *idée génératrice*'dir ¹. Aslında, tüm temaları doğuran da bu aralıktır; eserin tematik işleyiŖi, bu *idée génératrice*'den asla kopmaz.”

Ahmed Adnan Saygun'a ait bu satırlar, bestecinin Op. 27, 1. Yaylı Çalgılar Kuarteti'nin 23 Ekim 1954'teki dünya prömiyeri için basılan program broŖüründe yer almaktadır (Aktaran: Aracı, 1999, s. 170, 172) ².

Bestecinin bilhassa orta ve geç dönem eserlerinde karŖımıza çıkan, “bölümler arası tematik ve motifsel bağlar yoluyla, bir eserde mantıksal bütünlük oluŖturma” olarak tarif edilebilecek *cyclique* (Aracı, 2007, s. 65) yazı anlayıŖını, yukarıdaki *idée génératrice*'in *bir devamı* olarak görmek, kanımızca yanlış olmayacaktır.

AnlaŖılan; yapıtaŖı durumundaki fikirlerden, eser geneline yayılan sabit-yineleyici ses organizasyonları meydana getirmek, Saygun tarafından benimsenmiŖ bir stildir. Böylesi bir durum, solo piyano için 1967 yılında tamamlanan *Aksak Tartılar Üzerine On İki Prelüd*, Op. 45 albümündeki kimi prelüdlere için de söz konusudur (Saygun, 1969, s. 188-190, 203-204). 1967 yılının, bestecinin geç dönemine rastlıyor oluŖu; bir önceki paragraftaki savı destekler niteliktedir.

İŖte bu çalıŖmada, anılan albümde yer alan 3. ve 8. prelüdlere üzerinde, “hiçbir notayı açıkta bırakmayacak” Ŗekilde, *ses organizasyonu* temelli bir analiz gerçekteŖtirilecek ve söz konusu prelüdlere ne gibi “doğurgan düşüncelerin” rol oynadığı saptanmaya çalıŖılacaktır.

Müzik teorileri alanıyla sınırlı literatür taraması sonucunda, *Aksak Tartılar Üzerine On İki Prelüd* özelinde gerçekteŖtirilen ve bu çalıŖmayla doğrudan bir bağlantısı olmayan iki lisansüstü teze ulaŖılmıŖtır:

¹ *Idée génératrice*, Türkçe'de “doğurgan düşünce” Ŗeklinde ifade edilebilir (Yıldız, 2007, s. 117).

² Orijinal metin Fransızcadır.

Arda Erdem, *Ahmed Adnan Saygun'un Dört Piyano Yapıtına İlişkin Bir Aksak Tartı Analizi: Opus 38, 45, 47, 58* başlıklı Yüksek Lisans tezinde, bu dört albümü "ölçü anahtarı" ve "tartı kalıbı" kullanımı yönünden istatistiksel bir analize tabi tutmaktadır. Çalışmada ulaşılan en çarpıcı sonuç, incelenen yapıtların yaklaşık dörtte birinde Türk müziği usullerinden *alıntılamanın*, dörtte üçünde ise *soyutlamanın* söz konusu olduğudur (Erdem, 2010).

İsmet Karadeniz ise, *Bir Saygun İmzası: [3,5,3]* başlıklı Yüksek Lisans tezinde; bestecinin pek çok eserinde karşılaşılan ve bir Bestenigâr makamı soyutlaması olan *Saygun Akoru'nun Aksak Tartılar Üzerine On İki Prelüd'deki* izlerini sürer. Çalışmada, Saygun Akoru olarak nitelendirilen üç akor tipinin yanı sıra, bestecinin bu yapıyı çeşitlendirme amacıyla kullandığı farklı yöntemlere de (genişletme, bölme, ses taşıma, iç içe kullanma ve eşzamanlı kullanma) yer verilmektedir (Karadeniz, 2016).

BÖLÜM 1: YÖNTEM

1.1. Kaynak Nota

Analiz, *Southern Music Publishing* tarafından 1969'da yayımlanan *Twelve Preludes On Aksak Rhythms* başlıklı edisyon esas alınarak gerçekleştirilmiş; bununla birlikte, Prelüd: 8 ve Prelüd: 3, *MuseScore* programı kullanılarak yeniden yazılmıştır.

1.2. Analiz Boyutları

Prelüd: 8 ve Prelüd: 3; Dr. İsmet Karadeniz'in, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Teorileri Anabilim Dalı'nda 2020'de tamamlanan *Saygun Müziğinde Makam Soyutlamaları: Piyano Konçertosu, Op. 34, I* başlıklı Doktora tezinde (Karadeniz, 2020) geliştirilen özgün analiz yöntemi esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Analiz, aşağıda sergilenen işlem basamaklarından oluşmaktadır:

- *Bölgeler*
- *Ses kümeleri*
- *Formülasyon*
- *Teorik kabul*
- *Tanım*

1.2.1. Bölgeler

Prelüd: 8 ve Prelüd: 3, ilk aşamada, birbirinden farklı ses materyallerinden oluşan toplam 10 "bölge"ye ayrılmış ve bunların her biri için farklı birer renk belirlenmiştir. Bunlar; Prelüd: 8 için *Mavi, Sarı, Kahverengi, Gri ve Kırmızı*; Prelüd: 3 için *Koyu Kırmızı, Kırmızı, Koyu Pembe, Açık Pembe ve Çok Açık Pembe*'dir.

Bölgelerin yazımında, gereksiz sözcük tekrarlarından kaçınmak amacıyla aşağıdaki kısaltmalara başvurulmuştur:

Görsel 1b. Prelüd: 8, ö1-2: Aşamalı indirgeme

Görüldüğü üzere, yukarıdaki kesitin ses kümesi, sırasıyla *re-mi bemol-la-si bemol'*dür.

1.2.3. Formülasyon

Bu aşamada; - tüm ses kümelerinin ortak dille açıklanmasını sağlayabilecek bir gösterim elde etmek amacıyla - her bir ses kümesi, içerdiği *ardışık* seslerin birbirine olan uzaklığı, her bir yarım ses *1 basamak* kabul edilecek şekilde formüle edilmektedir.

Örneğin, yukarıdaki ses kümesine ilişkin formül,

re(1 6 1)

biçimindedir.

Burada,

- *re* simgesi, odağın eksen sesinin *re* olduğunu;
- **(1 6 1)** gösterimi, sırasıyla; re-mi bemol arasındaki 1, mi bemol-la arasındaki 6 ve la-si bemol arasındaki 1 basamaklık ardışık aralıkları ifade etmektedir.

1.2.4. Teorik Kabul

Kimi durumlarda, bir ses kümesinin, farklı bir değerlendirmeyle yeniden formüle edilmesi zorunluluğuyla karşılaşmıştır.

Söz gelimi, yukarıdaki $re(1 \ 6 \ 1)$ formülasyonu; “bu dört notanın, temelde *kromatizm* gayesiyle bir araya getirilmiş olduğu” düşüncesi doğrultusunda daha da sadeleştirilebilir.

Bu *teorik kabul*, - kaçınılmaz olarak - sadece re-mi bemol ve la-si bemol arasındaki $m2$ 'lere odaklanmamızı sağlayacak; mi bemol-la arasındaki $A4$ 'ü ise “ihmal edilebilir” kılacaktır.

Şu halde, anılan ses kümesi,

$$re(1) + la(1)$$

olmak üzere yeniden formüle edilmektedir.

1.2.5. Tanım

Belirli bir bölgeyi meydana getiren ses kümelerinin büyük çoğunluğu, farklı eksen sesler üzerine inşa edilmiş olsa da, içerdikleri aralıklar bakımından birbirleriyle *aynıdır*.

Söz gelimi Prelüd: 8'de bir başka MB'nin görüldüğü 25-28. ölçülerde, yeni bir eksen sesin katılımıyla,

$$la(1) + re(1) + sol\#(1)$$

formülüne ulaşılmaktadır.

Şu halde, MB'nin *odağı*, eksen seslerin ne olduğundan ziyade, birbirini izleyen $m2$ aralıkların varlığıdır.

Böylesi bir tablo, bizi, MB'nin *genelini* temsil eden,

x(1)

tanımına ulaştıracaktır.

1.3. Analiz Bulgularının Sergilenmesi

Her iki prelüdde de, öncelikle tüm bölgeler, hiçbir nota açıkta bırakılmaksızın nota üzerinde sergilenmiş, ardından, aynı işlem bu kez tek bir bölge ile sınırlı kalınarak yinelenmiştir. Bu gösterimlerin ardından, sırasıyla ses kümeleri, teorik kabul ve tanımlar ise tek bir tablo içinde ortaya konulmuştur.

BÖLÜM 2: PRELÜD: 8

Measures 1-4 of the prelude. The music is in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The first measure starts with a treble clef and a bass clef. The right hand plays a sequence of notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (quarter), E5 (quarter), F#5 (quarter), G5 (quarter), F#5 (quarter), E5 (quarter), D5 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter). The left hand plays a sequence of notes: G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (quarter), D3 (quarter), C3 (quarter), B2 (quarter), A2 (quarter), G2 (quarter), F#2 (quarter), E2 (quarter), D2 (quarter), C2 (quarter), B1 (quarter), A1 (quarter), G1 (quarter). The piece ends with a repeat sign and a fermata over the final G4.

Measures 5-8 of the prelude. The right hand plays a sequence of notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (quarter), E5 (quarter), F#5 (quarter), G5 (quarter), F#5 (quarter), E5 (quarter), D5 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter). The left hand plays a sequence of notes: G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (quarter), D3 (quarter), C3 (quarter), B2 (quarter), A2 (quarter), G2 (quarter), F#2 (quarter), E2 (quarter), D2 (quarter), C2 (quarter), B1 (quarter), A1 (quarter), G1 (quarter). The piece ends with a repeat sign and a fermata over the final G4.

Measures 9-12 of the prelude. The right hand plays a sequence of notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (quarter), E5 (quarter), F#5 (quarter), G5 (quarter), F#5 (quarter), E5 (quarter), D5 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter). The left hand plays a sequence of notes: G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (quarter), D3 (quarter), C3 (quarter), B2 (quarter), A2 (quarter), G2 (quarter), F#2 (quarter), E2 (quarter), D2 (quarter), C2 (quarter), B1 (quarter), A1 (quarter), G1 (quarter). The piece ends with a repeat sign and a fermata over the final G4.

Measures 13-16 of the prelude. The right hand plays a sequence of notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (quarter), E5 (quarter), F#5 (quarter), G5 (quarter), F#5 (quarter), E5 (quarter), D5 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter). The left hand plays a sequence of notes: G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (quarter), D3 (quarter), C3 (quarter), B2 (quarter), A2 (quarter), G2 (quarter), F#2 (quarter), E2 (quarter), D2 (quarter), C2 (quarter), B1 (quarter), A1 (quarter), G1 (quarter). The piece ends with a repeat sign and a fermata over the final G4.

Measures 17-20 of the prelude. The right hand plays a sequence of notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (quarter), E5 (quarter), F#5 (quarter), G5 (quarter), F#5 (quarter), E5 (quarter), D5 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter). The left hand plays a sequence of notes: G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (quarter), D3 (quarter), C3 (quarter), B2 (quarter), A2 (quarter), G2 (quarter), F#2 (quarter), E2 (quarter), D2 (quarter), C2 (quarter), B1 (quarter), A1 (quarter), G1 (quarter). The piece ends with a repeat sign and a fermata over the final G4.

25

Musical score for measures 25-27. The system consists of two staves. The upper staff is in bass clef and contains chords with some accidentals. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with eighth notes and some accidentals.

28

Musical score for measures 28-30. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes and a fermata over the final measure. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with eighth notes and a fermata over the final measure.

31

Musical score for measures 31-34. The system consists of four staves. The top two staves are in treble clef, with the upper staff containing a melodic line with a fermata and the middle staff containing a sustained accompaniment. The bottom two staves are in bass clef, with the lower staff containing a melodic line and the bottom-most staff containing a sustained accompaniment.

35

Musical score for measures 35-38. The system consists of four staves. The top two staves are in treble clef, with the upper staff containing a melodic line with a fermata and the middle staff containing a sustained accompaniment. The bottom two staves are in bass clef, with the lower staff containing a melodic line and the bottom-most staff containing a sustained accompaniment.

2.1. Analiz

Measures 1-4 of a musical score. The score is written for piano in treble and bass clefs. Measure 1 is highlighted in blue. Measure 2 is highlighted in yellow. Measure 3 is highlighted in blue. Measure 4 is highlighted in yellow. The number '3' is written in the first measure.

Measures 5-8 of a musical score. The score is written for piano in treble and bass clefs. Measure 5 is highlighted in yellow. Measure 6 is highlighted in blue. Measure 7 is highlighted in blue. Measure 8 is highlighted in brown.

Measures 9-12 of a musical score. The score is written for piano in treble and bass clefs. Measure 9 is highlighted in brown. Measure 10 is highlighted in grey. Measure 11 is highlighted in yellow. Measure 12 is highlighted in brown.

Measures 13-16 of a musical score. The score is written for piano in treble and bass clefs. Measure 13 is highlighted in brown. Measure 14 is highlighted in yellow. Measure 15 is highlighted in yellow. Measure 16 is highlighted in blue.

Measures 17-20 of a musical score. The score is written for piano in treble and bass clefs. Measure 17 is highlighted in brown. Measure 18 is highlighted in yellow. Measure 19 is highlighted in blue. Measure 20 is highlighted in yellow.

25

Musical score for measures 25-27. The piano part is highlighted in blue. The right hand has chords and the left hand has a rhythmic pattern.

28

Musical score for measures 28-30. The piano part is highlighted in blue. The right hand has chords and the left hand has a rhythmic pattern.

31

Musical score for measures 31-34. The piano part is highlighted in blue. The right hand has chords and the left hand has a rhythmic pattern.

35

Musical score for measures 35-38. The piano part is highlighted in blue. The right hand has chords and the left hand has a rhythmic pattern.

2.1.1 Mavi Bölge

Measures 1-3 of the musical score. Measure 1 is highlighted in blue and contains a triplet of eighth notes in the right hand and a bass line. Measure 2 is also highlighted in blue. Measure 3 is highlighted in blue and contains a triplet of eighth notes in the right hand. A large number '3' is written in the left margin, indicating a triplet.

Measures 4-5 of the musical score. Measure 4 is highlighted in blue and contains a triplet of eighth notes in the right hand. Measure 5 is highlighted in blue. A large number '3' is written in the left margin, indicating a triplet.

Measures 6-9 of the musical score. Measure 6 is highlighted in blue. Measures 7, 8, and 9 are not highlighted.

Measures 10-14 of the musical score. Measure 10 is highlighted in blue. Measures 11, 12, 13, and 14 are not highlighted.

Measures 15-19 of the musical score. Measure 15 is highlighted in blue. Measures 16, 17, 18, and 19 are not highlighted.

25

7

28

8

31

8

35

(9)

(9)

9

MB	Ses Kümesi	Formül	Teorik Kabul	Tanım
1		re(1 6 1)	re(1) + la(1)	x(1)
2				
3				
4				
5				
6				
8		la(1 4 1 5 1)	la(1) + re(1) + sol#(1)	
7				
9		re(1 6)	re(1) + 6	

Tablo 3. Prelüd: 8: Mavi Bölge

2.1.2. Sarı Bölge

The image displays a musical score for a piece titled "Sarı Bölge". The score is written for piano and is divided into seven distinct sections, each highlighted in yellow and numbered 1 through 7. The notation includes treble and bass clefs, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. Section 1 (measures 1-2) features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. Section 2 (measures 3-4) continues the melodic development. Section 3 (measures 5-6) shows a more active bass line. Section 4 (measures 7-8) is characterized by a complex, flowing melodic line in the right hand. Section 5 (measures 9-10) features a sustained melodic line in the right hand and a rhythmic bass line. Section 6 (measures 11-12) continues the melodic theme. Section 7 (measures 13-14) concludes with a final melodic flourish in the right hand and a bass line. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

25

Musical score for measures 25-27. The system consists of two staves. The upper staff is in bass clef and contains chords with a treble clef. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with eighth notes and a final eighth-note triplet.

28

Musical score for measures 28-30. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes and a final eighth-note triplet. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with eighth notes and a final eighth-note triplet.

31

Musical score for measures 31-34. The system consists of three staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes and a final eighth-note triplet. The middle staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with eighth notes. A yellow highlight is present in the upper staff for measures 33 and 34.

35

Musical score for measures 35-38. The system consists of three staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes. The middle staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with eighth notes. Two yellow highlights are present in the middle staff for measures 36 and 37, labeled with the numbers 9 and 10 respectively.

SB	Ses Kümesi	Formül	Tanım
1		re(2 2 2)	x(2)
2			
3			
4			
5			
6			
8			
9			
10			
7			

Tablo 4. Prelüd: 8: Sarı Bölge

2.1.3. Kahverengi Bölge

Musical score for measures 1-4. The score is written for piano in treble and bass clefs. Measure 1 contains a large number '3'. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The music features a mix of eighth and quarter notes with some rests.

Musical score for measures 5-8. Measure 5 is marked with a '5'. A large orange rectangular highlight covers measures 6, 7, and 8. The music continues with eighth and quarter notes.

Musical score for measures 9-14. Measure 10 is marked with a '10'. There are three orange rectangular highlights: one covering measures 9-10, one covering measure 11, and one covering measures 13-14. The music includes eighth and quarter notes.

Musical score for measures 15-19. Measure 15 is marked with a '15'. An orange rectangular highlight covers measures 15-16. The music features eighth and quarter notes with some rests.

Musical score for measures 20-24. Measure 20 is marked with a '20'. An orange rectangular highlight covers measure 20. The music continues with eighth and quarter notes.

KhB	Ses Kümesi	Formül	Tanım
1		fa#(3)	x(3)
2			
3		sol(3)	
4			

Tablo 5. Prelüd: 8: Kahverengi Bölge

2.1.4. Gri Bölge

Measures 1-4 of the musical score. The piece is in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The score is written for piano with a grand staff. Measure 1 starts with a treble clef and a bass clef. The first staff has a treble clef and a bass clef. The second staff has a bass clef. There are slurs and accents over notes in measures 1, 2, and 4. A '3' is written in the first measure of the first staff.

Measures 5-8 of the musical score. The piece continues in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The score is written for piano with a grand staff. Measure 5 starts with a treble clef and a bass clef. The first staff has a treble clef and a bass clef. The second staff has a bass clef. There are slurs and accents over notes in measures 5, 6, and 8.

Measures 9-12 of the musical score. The piece continues in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The score is written for piano with a grand staff. Measure 9 starts with a treble clef and a bass clef. The first staff has a treble clef and a bass clef. The second staff has a bass clef. There are slurs and accents over notes in measures 9, 10, 11, and 12. A '1' is written in the first measure of the second staff.

Measures 13-16 of the musical score. The piece continues in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The score is written for piano with a grand staff. Measure 13 starts with a treble clef and a bass clef. The first staff has a treble clef and a bass clef. The second staff has a bass clef. There are slurs and accents over notes in measures 13, 14, 15, and 16.

Measures 17-20 of the musical score. The piece continues in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The score is written for piano with a grand staff. Measure 17 starts with a treble clef and a bass clef. The first staff has a treble clef and a bass clef. The second staff has a bass clef. There are slurs and accents over notes in measures 17, 18, 19, and 20.

25

Musical score for measures 25-27. The piece is in 3/4 time and B-flat major. The right hand plays chords with a melodic line in the upper register, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

28

Musical score for measures 28-30. Measure 28 continues the previous texture. Measures 29-30 feature a first ending bracket in the right hand, with a repeat sign and a first ending flourish. The left hand continues its accompaniment.

31

Musical score for measures 31-34. Measures 31-32 have a first ending bracket in the right hand. Measures 33-34 feature a second ending flourish in the right hand. The left hand continues its accompaniment.

35

Musical score for measures 35-38. Measures 35-36 feature a first ending flourish in the right hand. Measures 37-38 continue the piece with a final flourish in the right hand. The left hand continues its accompaniment.

GB	Ses Kümesi	Formül
1		$mib(3\ 3\ 5)$
2		$sib(5\ 3\ 3\ 3) = sib(5\ 3\ 3)^+$

Tablo 6. Prelüd: 8: Gri Bölge

2.1.5. Kırmızı Bölge

The image displays a musical score for a piece titled "Kırmızı Bölge". The score is written for piano and is divided into four systems of staves. The first system (measures 25-27) features a bass clef and a key signature of one flat. The second system (measures 28-30) includes a treble clef and a key signature change to two flats. The third system (measures 31-34) continues with the two-flat key signature. The fourth system (measures 35-36) concludes the piece, with the final measure (measure 36) highlighted in a red box. The score includes various musical notations such as chords, arpeggios, and melodic lines.

KB	Ses Kümesi	Formül
1		re(4 3)

Tablo 7. Prelüd: 8: Kırmızı Bölge

BÖLÜM 3: PRELÜD: 3

Measures 1-4 of the prelude. The music is in 3/4 time and B-flat major. The right hand starts with a quarter note B-flat, followed by a quarter rest, then a quarter note G, and a quarter note F. The left hand plays a bass line of quarter notes: B-flat, G, F, E. A large number '3' is written in the first measure of the right hand.

Measures 5-8 of the prelude. The right hand continues with quarter notes: D, C, B-flat, A. The left hand continues with quarter notes: D, C, B-flat, A. A large number '5' is written at the beginning of the system.

Measures 9-14 of the prelude. The right hand has quarter notes: G, F, E, D, C, B-flat. The left hand has quarter notes: G, F, E, D, C, B-flat. A large number '10' is written at the beginning of the system.

Measures 15-18 of the prelude. The right hand has quarter notes: A, G, F, E, D, C. The left hand has quarter notes: A, G, F, E, D, C. A large number '15' is written at the beginning of the system.

Measures 19-24 of the prelude. The right hand has quarter notes: B-flat, A, G, F, E, D. The left hand has quarter notes: B-flat, A, G, F, E, D. A large number '19' is written at the beginning of the system.

23

Musical notation for measures 23-26. The system consists of two staves. The upper staff is in bass clef and the lower staff is in bass clef. Measure 23 shows a sequence of eighth notes in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff. Measure 24 continues the sequence. Measure 25 has a whole rest in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff. Measure 26 features a complex chordal structure in the upper staff with accents and a sequence of eighth notes in the lower staff.

27

Musical notation for measures 27-30. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 27 shows a sequence of eighth notes in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff. Measure 28 continues the sequence. Measure 29 has a whole rest in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff. Measure 30 features a complex chordal structure in the upper staff with accents and a sequence of eighth notes in the lower staff.

31

Musical notation for measures 31-34. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measures 31-34 show a repeating rhythmic pattern of eighth notes in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff.

35

Musical notation for measures 35-38. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measures 35-38 show a repeating rhythmic pattern of eighth notes in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff.

39

Musical notation for measures 39-42. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measures 39-42 show a repeating rhythmic pattern of eighth notes in the upper staff and a sequence of eighth notes in the lower staff.

43

Musical score for measures 43-46. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). Measure 43 has a whole rest in both staves. Measure 44 has a whole rest in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 45 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 46 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings 'v' and 'f' throughout.

47

Musical score for measures 47-51. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). Measure 47 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 48 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 49 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 50 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 51 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings 'v' and 'f' throughout.

52

Musical score for measures 52-55. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). Measure 52 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 53 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 54 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 55 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings 'v' and 'f' throughout.

56

Musical score for measures 56-60. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). Measure 56 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 57 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 58 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 59 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 60 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings 'v' and 'f' throughout.

61

Musical score for measures 61-65. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). Measure 61 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 62 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 63 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 64 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 65 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings 'v' and 'f' throughout.

66

Musical score for measures 66-70. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). Measure 66 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 67 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 68 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 69 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 70 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings 'v' and 'f' throughout.

3.1. Analiz

Measures 1-4 of the musical score. The score is written for piano in 3/4 time. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The music features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. A large number '3' is written in the first measure of the right hand. The background is shaded with vertical red bars of varying intensity.

Measures 5-8 of the musical score. The score continues with the melody in the right hand and the bass line in the left hand. The background is shaded with vertical red bars of varying intensity.

Measures 9-12 of the musical score. The score continues with the melody in the right hand and the bass line in the left hand. The background is shaded with vertical red bars of varying intensity.

Measures 13-16 of the musical score. The score continues with the melody in the right hand and the bass line in the left hand. The background is shaded with vertical red bars of varying intensity.

Measures 17-20 of the musical score. The score continues with the melody in the right hand and the bass line in the left hand. The background is shaded with vertical red bars of varying intensity.

23

Musical score for measures 23-26. The score is written for piano in a key with one flat (B-flat major or E-flat minor). The left hand plays a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, while the right hand plays a more melodic line with some rests. The background is a gradient of red.

27

Musical score for measures 27-30. The score continues from the previous system. The right hand has a melodic line with some rests, and the left hand has a rhythmic accompaniment. The background is a gradient of red.

31

Musical score for measures 31-34. The score features a dense texture with many notes in both hands, creating a complex rhythmic and harmonic pattern. The background is a gradient of red.

35

Musical score for measures 35-38. The score continues with a dense texture of notes in both hands. The background is a gradient of red.

39

Musical score for measures 39-42. The score continues with a dense texture of notes in both hands. The background is a gradient of red.

43

Musical score for measures 43-46. The system consists of two staves. The right staff (treble clef) has a whole rest in measure 43, followed by a melodic line in measures 44-46. The left staff (bass clef) has a bass line with dotted rhythms and eighth notes. A red vertical bar is present at the end of measure 46.

47

Musical score for measures 47-51. The system consists of two staves. The right staff (treble clef) features a melodic line with slurs and ties. The left staff (bass clef) has a bass line with slurs and ties. A red vertical bar is present at the end of measure 51.

52

Musical score for measures 52-55. The system consists of two staves. The right staff (treble clef) has a melodic line with slurs. The left staff (bass clef) has a bass line with slurs. A red vertical bar is present at the end of measure 55.

56

Musical score for measures 56-60. The system consists of two staves. The right staff (treble clef) has a melodic line with slurs. The left staff (bass clef) has a bass line with slurs. A red vertical bar is present at the end of measure 60.

61

Musical score for measures 61-65. The system consists of two staves. The right staff (treble clef) has a melodic line with slurs. The left staff (bass clef) has a bass line with slurs. A red vertical bar is present at the end of measure 65.

66

Musical score for measures 66-70. The system consists of two staves. The right staff (treble clef) has a melodic line with slurs. The left staff (bass clef) has a bass line with slurs. A red vertical bar is present at the end of measure 70.

3.1.1. Koyu Kırmızı Bölge

The image displays a musical score for a piece titled "Koyu Kırmızı Bölge". The score is written for piano and is divided into five systems, each containing two staves (treble and bass clef). The music is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. The score is marked with seven red vertical bars, numbered 1 through 7, which indicate specific sections or measures. The first system (measures 1-4) has red bars at measures 1, 2, and 3. The second system (measures 5-8) has red bars at measures 4 and 5. The third system (measures 9-12) has a red bar at measure 6. The fourth system (measures 13-16) has a red bar at measure 7. The fifth system (measures 17-20) has a red bar at measure 17. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

23

8 9

27

10 11 12 13

31

35

39

43

14

47

15

52

15

56

15

61

16

17

66

8

KKB	Ses Kümesi	Formül	Tanım
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8		re(2)	
9			x(2)
10		sol(2)	
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			

Tablo 8. Prelüd: 3: Koyu Kırmızı Bölge

3.1.2. Kırmızı Bölge

Measures 3-4, 5-6, and 7-8. Red boxes highlight measures 3, 5, and 7.

Measures 9-10, 11-12, and 13-14. Red boxes highlight measures 11 and 13.

Measures 15-16, 17-18, and 19-20. Red box highlights measure 17.

Measures 21-22, 23-24, and 25-26.

Measures 27-28, 29-30, and 31-32. Red box highlights measure 27.

23

8 9

27

10 11 12

31

35

39

43

Musical score for measures 43-46. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 43 has a whole rest in both staves. Measure 44 has a whole rest in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 45 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 46 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings like *mf* and *mfz*.

47

Musical score for measures 47-51. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 47 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 48 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 49 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 50 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 51 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There are dynamic markings like *mfz*.

52

Musical score for measures 52-55. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 52 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 53 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 54 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 55 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. A red box highlights measures 54 and 55. The number 13 is written below the red box.

56

Musical score for measures 56-60. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 56 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 57 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 58 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 59 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 60 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. The entire system is highlighted in red.

61

Musical score for measures 61-65. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 61 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 62 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 63 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 64 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 65 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Two red boxes highlight measures 61 and 62. The numbers 14 and 15 are written below the red boxes.

66

Musical score for measures 66-70. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Measure 66 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 67 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 68 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 69 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. Measure 70 has a half note chord in the upper staff and a half note chord in the lower staff. There is a dynamic marking *mfz* at the end of the system.

KB	Ses Kümesi	Formül
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		sib(2 1)
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Tablo 9. Prelüd: 3: Kırmızı Bölge

3.1.3. Koyu Pembe Bölge

The image displays a musical score for a piece titled "Koyu Pembe Bölge". The score is written for piano and is divided into five systems, each containing two staves (treble and bass clef). The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 3/4. The score is marked with measure numbers 3, 5, 10, 15, and 19. Red vertical bars highlight specific measures: measures 1, 2, and 3 in the first system; measures 4 and 5 in the second system; measures 6, 7, and 8 in the third system; and measures 16, 17, and 18 in the fifth system. The music features a mix of chords and melodic lines, with some measures containing complex rhythmic patterns and accidentals.

43

11

47

52

56

61

12 13

66

8

KPB	Ses Kümesi	Formül
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		mib(0)
8		
9		
10		
11		
12		
13		

Tablo 10. Prelüd: 3: Koyu Pembe Bölge

3.1.4. Açık Pembe Bölge

Musical score for measures 1-4. The score is in 3/4 time and features a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music is written for piano. Measures 1 and 2 are highlighted with red boxes. Measure numbers 1 and 2 are printed below the bass staff.

Musical score for measures 5-8. The score continues from the previous system. Measures 5 and 8 are highlighted with red boxes. Measure numbers 3 and 4 are printed below the bass staff.

Musical score for measures 9-14. The score continues from the previous system. Measures 9 and 14 are highlighted with red boxes. Measure number 5 is printed below the bass staff.

Musical score for measures 15-18. The score continues from the previous system. Measures 15 and 18 are highlighted with red boxes. Measure number 6 is printed below the bass staff.

Musical score for measures 19-22. The score continues from the previous system. Measures 19 and 22 are highlighted with red boxes. Measure numbers 7 and 8 are printed below the bass staff.

23

9

27

31

35

39

43

11

47

52

56

61

12

13

66

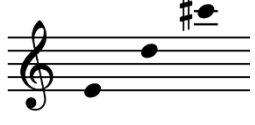
8

APB	Ses Kümesi	Formül	Tanım
1			
2			
3			
4			
5			
6		sib(9 2)	x(9 2)
7		lab(9 2)	
8			
9			
10			
11			
12			
13			

Tablo 11. Prelüd: 3: Açık Pembe Bölge

3.1.5. Çok Açık Pembe Bölge

The image displays a musical score for the piece 'Çok Açık Pembe Bölge'. The score is written for piano and consists of six systems of music, each with a treble and bass clef. The measures are numbered 43, 47, 52, 56, 61, and 66. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4. The score features various musical notations including notes, rests, and dynamic markings. A large, light pink rectangular area highlights the music from measure 47 to measure 51. A small number '1' is written below the bass staff in measure 49. The score concludes with a double bar line and a fermata in measure 66.

ÇAPB	Ses Kümesi	Formül
1		mi(10 11)

Tablo 12. Prelüd: 3: Çok Açık Pembe Bölge

BÖLÜM 4: SONUÇ VE TARTIŞMA

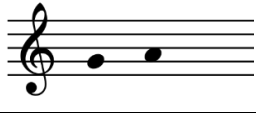

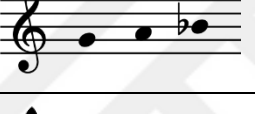

Prelüd: 8 ve Prelüd: 3'teki her bir renkli bölge, bir ya da birden çok *ses kümesine* karşılık gelmektedir. Analizlerde, tek bir notanın bile açıkta kalmadığı; diğer bir deyişle her sesin mutlaka bir bölgeye atandığı göz önünde bulundurulduğunda, iki prelüdde de -aralık ilişkilerine dayalı - sıkı bir ses organizasyonunun varlığından söz edilebilir.

Tam da bu noktada, Prelüd: 3 ile ilgili özel birkaç durumdan söz açmakta yarar görüyoruz. Bu prelüdü oluşturan ses kümeleri arasında, ilk bakışta göze çarpan daha da katı bir benzeşme söz konusudur:

Anımsanacağı üzere, APB, $lab(9\ 2)$ ve $sib(9\ 2)$ 'ye; ÇAPB ise $mi(10\ 11)$ 'e karşılık gelmekteydi. Bunlardan;

- İlkin, eksen ses fa
- İkincisini, eksen ses sol
- Üçüncüsünü, eksen ses do#

olacak şekilde yeniden *indirgediğimizde* (İndirgeme II), şu yeni *formüller* (Formül II) elde edilecektir:

Ses Kümesi	Formül	Yeniden İndirgeme	Yeni Formül	Renk
	re(2)	X		
	sol(2)			
	sib(2 1)			
	mib(0)			
	lab(9 2)		fa(2 1)	
	sib(9 2)		sol(2 1)	
	mi(10 11)		do#(1 2)	

Tablo 13a. Prelüd: 3'ü oluşturan ses kümelerine ilişkin yeniden indirgeme

Yukarıdaki formüllerden $fa(2\ 1)$, $sol(2\ 1)$ ve $sib(2\ 1)$ 'in şu ortak tanımda birleştikleri açıktır:
 $x(2\ 1)$.

Öyleyse, Prelüd: 3'teki ses kümelerinin tümü; basamak cinsinden 0, 1, ve 2'li aralıklar üzerine kuruludur demek yanlış olmaz.

Ayrıca koyu renkten açık renge doğru kademeli ilerleyişlerinden de anlaşılacağı üzere, Prelüd: 3'ü oluşturan bölgeler arasında (örneğin ö. 1'den ö. 10'a kadar) kurallı bir *peşpeşelik* söz konusudur.

Nihai Ses Kümesi	Formül	Tanım
	mib(0)	x(0)
	do#(1 2)	x(1 2)
	re(2)	x(2)
	sol(2)	
	sib(2 1)	x(2 1)
	fa(2 1)	
	sol(2 1)	

Tablo 14b. Prelüd:3'ü oluşturan nihai ses kümeleri ve tanımları

Tanımların prelüdlere göre dağılımını yansıtan Tablo 14, ne kadar az çeşitlilikte aralık ile karşılaşıldığı hakkında da ipucu vermektedir. Çalışmanın *Giriş* bölümünde, Saygun'un müziğine dair bir kavram olan *doğurgan düşünce'*den ve bunun devamında, bestecinin belli bir fikri eserin geneline işlemek gibi bir anlayışa sahip olduğundan söz etmiştik. Ele alınan prelüdlere karşılaşılan aralıkların çeşit bakımından azlığı ve eserlerin farklı yerlerinde tekrar tekrar duyurulması; kanımızca, doğurgan düşünce'nin apaçık bir yansımasıdır.

Tanım	Prelüd: 3	Prelüd: 8
$x(0)$	✓	
$x(1)$		✓
$x(2)$	✓	✓
$x(3)$		✓
$x(1\ 2)$	✓	
$x(2\ 1)$	✓	

Tablo 14. Tanımların prelüdlere göre dağılımı

Prelüd: 8’de - Tablo 14’te gösterilenlerden başka - literatürde yeri olan iki akor çeşidine de rastlanmaktadır: *Saygun akoru* ve *majör üçlü akor*.

Bestenigâr makamının bir soyutlaması olarak açıklanan *Saygun akoru* (Karadeniz, 2016), GB’de $mib(3\ 3\ 5)$ ve $sib(5\ 3\ 3\ 3)$ biçiminde iki farklı eksen ses üzerine kurulu biçimde karşımıza çıkar. Bunlardan $sib(5\ 3\ 3\ 3)$, “Saygun Akoru’nun sınırları dışına ses eklenmesi” olarak tanımlanan *genişletme* eylemi olup $sib(5\ 3\ 3)^+$ şeklinde sadeleştirilebilir. Buna karşın, Prelüd: 3’te dikkat çeken herhangi bir makamsal soyutlama bulunmamaktadır.

Prelüd: 8’de KB’ye ait olan ve $x(4\ 3)$ biçiminde formüle edilen majör üçlü akorun, eserin bitiş akoru oluşu; üzerinde durulması gereken önemli bir ayrıntıdır. Eserin “esrarengiz, örtülü bir ahenge” sahip atmosferi, kanımızca reddedilemeyecek bir gerçektir. Buna karşın, eserin bir Majör akor ile bitmesi; dinleyicide “açık, parlak bir son” algısını yaratmaktadır. Kanımızca bu durumun kökeninde; Barok dönemdeki, minör modlu eserlerin Pikardi üçlüsüyle (Majör akorla) sonlanması geleneği yatmaktadır.

Aralıkların çeşit bakımından azlığının, doğal olarak, oktavi oluşturan 12 sesin tümünün kullanılmaması sonucunu da beraberinde getirdiği açıktır: Şayet do’yu 1. ses olarak ele aldığımız kromatik bir dizi üzerinden konuşacak olursak, Prelüd: 8’de 2., 6. ve 12. seslerin; Prelüd: 3’te ise 1., 7., ve 12. seslerin hiç kullanılmadığı kolaylıkla görülecektir.

KAYNAKLAR

Aracı, Emre. (1999). *The life and works of Ahmed Adnan Saygun*. Doktora Tezi, The University of Edinburgh, Edinburgh.

Aracı, Emre. (2007). *Ahmed Adnan Saygun - Doğu-Batı Arası Müzik Köprüsü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Erdem, Arda. (2010). *Ahmed Adnan Saygun'un Dört Piyano Yapıtına İlişkin Bir Aksak Tarta Analizi: Opus 38, 45, 47, 58*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Karadeniz, İsmet. (2016). *Bir Saygun İmzası: [3,5,3]*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Karadeniz, İsmet. (2020). *Saygun Müziğinde Makam Soyutlamaları: Piyano Konçertosu, Op. 34, I*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Saygun, Ahmed Adnan. (1967). *Twelve Preludes on Aksak Rhythms, Op. 45*. New York: Southern Music Publishing. (1969)

Yıldız, Dinçer. (2007). *Doğumunun 100. Yılında Ahmed Adnan Saygun*. Ankara: Sun Yayınları.

ETİK BEYANI

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tezde,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

03/02/2022

Çağlar YALÇIN

Yüksek Lisans Tezi Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez Başlığı:

İki Saygun Prelüdüde Ses Organizasyonu

Yukarıda başlığı verilen Tezimin tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
03.02.2022	60	13,726	25.01.2022	11	1754077090

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar Dahil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (03/02/2022)

Çağlar YALÇIN

Öğrenci No.: N19136447

Anabilim Dalı: Müzik Teorileri Anabilim Dalı

Program:

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlilik	Doktora	Bütünleşik Doktora
✓			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Dr. Türev BERKİ

Master's Thesis Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY
Institute of Fine Arts

Title:

Pitch Organization in Two Preludes By Saygun

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
03.02.2022	60	13,726	25.01.2022	11	1754077090

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes Included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (03/02/2022)

Çağlar YALÇIN

Öğrenci No.: N19136447

Department: Music Theories

Program:

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint PhD
✓			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

Prof. Dr. Türev BERKİ

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır. Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim. Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

03/02/2022

Çağlar YALÇIN

* Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1). Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2). Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3). Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.